

POSTANOWIENIE

Dnia 16 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący)

SSN Eugeniusz Wildowicz

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Łukasz Biernacki

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jerzego Engelkinga
w sprawie **K.B.**

skazanego z art. 278 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 16 października 2019 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 18 października 2017 r., sygn. akt V Ka (...),

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w G.

z dnia 9 maja 2017 r., sygn. akt X K (...),

1) oddala kasację;

2) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M.M. (Kancelaria Adwokacka w S.) kwotę 1180zł 80 gr (w tym 23 % Vat), tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postaci sporządzenia i wniesienia kasacji oraz obrony w postępowaniu przed Sądem Najwyższym;

3) zwalnia skazanego z kosztów postępowania kasacyjnego obciążając nimi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 9 maja 2017 r. (sygn. akt X K (...)) K.B. został uznany za winnego tego, że „w okresie od 17 września 2013 roku do 27 września 2013 roku w G. dokonał zaboru w celu przywłaszczenia samochodu osobowego marki M. Typ [...] opisywanego również jako D. Typ [...], o nr rej. (...) o wartości 20 000 złotych należącego do D.D. wraz ze znajdującymi się wewnątrz dokumentami od tego pojazdu” tj. czynu z art. 278 § 1 k.k. w zb. z art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. za który wymierzono mu karę 1 roku i 4 miesięcy ograniczenia wolności, polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne, wskazanej przez Sąd, w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym. Wyrok ten został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w G. z dnia 18 października 2017 r. (sygn. akt V Ka (...)).

Od powyższego prawomocnego wyroku kasację wniósł obrońca skazanego, zarzucając przedmiotowemu orzeczeniu „*obrazę art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. w zw. z art. 79 § 1 pkt 4 k.p.k. poprzez brak udziału obrońcy w postępowaniu sądowym na rozprawach w dniach 4 maja 2016 roku oraz 16 września 2016 roku i 14 października 2016 roku, którego udział ze względu na niemożność sprawowania obrony w sposób samodzielny i rozsądny przez K.B. był uzasadniony.*”

Podnosząc powyższy zarzut obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w G..

W odpowiedzi na przedmiotową kasację Prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja nie okazała się zasadna.

Nie doszło do spełnienia wskazanej w kasacji bezwzględnej przyczyny odwoławczej, tj. jakoby oskarżony w postępowaniu sądowym nie miał obrońcy w wypadkach określonych w art. 79 § 1 i 2 k.p.k.

Podkreślić należy, że uwagi na to, iż postępowanie rozpoczęło od nowa, zarzut dotyczący braku obrońcy mógł dotyczyć wyłącznie rozprawy w dniu

14 października 2016 r. W sprawie w postępowaniu odwoławczym przeprowadzono dowód z opinii psychiatryczno-psychologicznej oraz uznano za dowód opinię z dnia 28 kwietnia 2017 r. sporządzoną na potrzeby sprawy prowadzonej pod sygnaturą II K (...) o czyn (oszustwo) z września 2015 r. W tej ostatniej sprawie opinia została wydana na podstawie obserwacji psychiatrycznej wyznaczonej na dzień 6 marca 2017 r., po której uznano, że w czasie czynu oskarżony miał zachowaną zdolność rozpoznania znaczenia swojego czynu oraz pokierowania swoim postępowaniem, a w toku postępowania (I połowa 2017 r.) może brać w nim udział i prowadzić obronę w sposób rozsądny i samodzielny. Do identycznych wniosków doszli biegli opiniujący w niniejszej sprawie na etapie apelacyjnym (opinia z dnia 30 września 2017 r.) uznając, że oskarżony zarówno na chwilę czynu (2013 r.) miał zachowaną zdolność rozpoznania znaczenia swojego czynu oraz pokierowania swoim postępowaniem, jak też w toczącym się postępowaniu może prowadzić samodzielną i rozsądną obronę. Ponadto, jak wynika z materiału dowodowego oraz wskazanych opinii nie można przyjąć, iż sama tragiczna okoliczność śmierci dziecka ponad pół roku przed rozprawą samoistnie mogła dawać podstawy do twierdzenia, iż oskarżony nie mógł prowadzić swojej obrony samodzielnie. Trafnie wskazał Sąd odwoławczy na racjonalność działania skazanego, który samodzielnie wniósł środek odwoławczy i przedstawił w nim skuteczne zarzuty. Analiza uzasadnień wyroków oraz akt sprawy prowadzi do wniosku, że Sąd odwoławczy, nie naruszając dyspozycji z art. 7 k.p.k. trafnie ustalił, że z uwagi na czasokresy, jakie obejmowały obie opinie nie można racjonalnie przyjąć, że akurat w dacie rozprawy 14 października 2016 r. stan psychiczny oskarżonego był taki, iż uzasadniało to ustanowienie obrony obligatoryjnej.

Pamiętać należy, że podniesienie zarzutu zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej w konkretnym okresie postępowania sądowego, w tym przypadku na jednej z rozpraw w postępowaniu przed Sądem I instancji, wymaga przedstawienia i udowodnienia zaistnienia okoliczności, z których miałyby wynikać wątpliwości, co do zachowania przez skazanego możliwości prowadzenia racjonalnej obrony z uwagi na stan psychiczny. Należy mieć bowiem na uwadze, że nie chodzi w tym wypadku o okoliczności dotyczące podstaw odpowiedzialności karnej, objętej zakresem działania domniemania niewinności i zasadą in dubio

pro reo, ale sytuację podniesienia w nadzwyczajnym środku odwoławczym zarzutu o charakterze procesowym, skierowanym przeciwko prawomocnemu rozstrzygnięciu sądowemu. Przedstawienie dostatecznej argumentacji i dowodów uzasadniających taki zarzut ciąży na tym, kto składa nadzwyczajny środek odwoławczy.

W niniejszej sprawie obrona nie zdołała w sposób przekonujący zanegować wniosków w zakresie poczytalności i zdolności do prowadzenia obrony przez skazanego w toku postępowania.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

as